



ПРЕДАТЕЛСТВОТО НА ЗВЕНИЦА

(По Николай Райнов)

Над Преспа мрак припадна. Глух е двореца на цар Самуила. Там никой се не чува. Само млада мома стои пред окован в железно прозорец. Тя е внучката на царя — чернооката Преспа, преспанска девойка. На коленете ѝ лежи блюдо с босилек и вода. Преспа пуца пръстен във водата и гадае, ще се върнат ли живи и здрави от войната нейния дядо, царя беловласи и годеникът ѝ Звеница — най-храбрият войвода.

Почива войската след тежка битка. Не спи единичек Самуил. Подпрял глава на мъдра десница, той мисли нящо унил. От три дни празнуват войските му победа. Разбиги и пръснати са гръцките войски. Прибрали са се при царя и почиват всички български войводи. Няма го само Звеница. Дирят го вече цяла нощ и нигде го не намират. А той бе най-храбрият войвода и най-милият на беловласия цар. Той разби гръцките пълчища и чакат го сега цар и другари да го прегърнат и наградят.

Но в нощта, след битката щастлива, спомни си Звеница за гъркинята красива, що бе видял някога в Цариград. По-че ни бяха нейните очи от черната измяна. По-бяло беше нейното лице от снежните върхове на родните планини. Спомни си войводата за нея и възви коня в същата нощ. Напусна своя цар и своите войници и отиде в гръцкия стан.

Зарадваха се врагове. Приеха го с целувки и дарове. Товар злато даваха гърците за главата му, а сега той им идеше самин. И гръцкия цар обеща красивата гъркиня на войводата за жена да даде, само той българските войски да му предаде.

И в една тъмна нощ поведе Звеница през неznайните пътеки на Беласица планина гръцките пълчища. Самуил дочу шума в планината и побърза да изтегли и спаси своите войски. Но останаха без вожд